

ОБРАЋАЊЕ РЕКТОРА УЦГ, ПРОФ. ДР ДАНИЛА
НИКОЛИЋА И УРУЧЕЊЕ ПЛАКЕТЕ
ИСТОРИЈСКОМ ИНСТИТУТУ

*Уважени представници Владе Црне Горе, ваше екселенције,
поштоване колегинице и колеге, драги гости, даме и господо*

Велика ми је част да вас поздравим на свечаности посвећеној обиљежавању 70-годишњице постојања и рада Историјског института Црне Горе, престижне научне установе и једног од оснивача нашег Универзитета.

Седам деценија постојања и научноистраживачког рада обиљежили су бројни резултати и успјеси његових научних радника и колектива у цјелини, Института као угледне универзитетске јединице.

Црна Гора у историјским околностима, које јој нијесу биле наклоњене, а у којима је стољећима претрајавала, борећи се за опстанак, слободу и независност, није могла да на вријеме као друге државе и народи заснује своје темељне институције културе, науке, просвјете и образовања.

Морамо одати велико признање онима који су, прије седамдесет година, у једној малој и сиромашној Црној Гори, схватили значај изучавања сопствене прошлости и вриједности које темељимо, који су покренули и реализовали идеју оснивања Института.

Историјски институт је основан 3.јула 1948.године Уредбом Владе Народне Републике Црне Горе, коју потписују тадашњи предсједник Владе Блажо Јовановић и министар просвјете Нико Павић, као Институт за проучавање историје црногорског народа, са сједиштем на Цетињу.

То је био велики догађај не само за црногорску историјску науку, него и за црногорско друштво.

Црна Гора је, први пут, добила институцију која за задатак има институционално, планско и континуирано изучавање прошлости Црне Горе.

Десет година касније, Институт мијења статус и има назив Историјски институт Народне Републике Црне Горе, са сједиштем у тадашњем Титограду. Од 1992. године носи назив Историјски институт Црне Горе.

Од самог почетка, Институт је имао дефинисане научне задатке и обавезе. Оснивачком уредбом прецизно су дефинисани основни задаци Историјског института, цитирам: „да истражује грађу од историјско-научног значаја о свим догађајима из политичког, друштвеног, привредног и културног живота црногорског народа, из најдубље прошлости до новијег времена, да све писмене радове, документа и споменике из тих области прибира, сређује, испитује и проучава правилном примјеном научних метода, ради ширења научне мисли, давања правилног суда и подизања научних кадрова“.

Тако је Историјски институт Црне Горе у недостатку других сличних установа био не само матична установа, него и један од стубова црногорске историјске науке, државности и идентитета.

Задатак који су наши историчари имали тада пред собом, данас тешко можемо и замислити. Требало је истражити деценије и вјекове наше историје, обрадити, класификовати и преточити у научне радове. То је додатно било теже урадити у времену острашћених покушаја да се на овај или онај начин утиче на појам и схватање црногорског идентитета.

Велику захвалност дугујемо свим генерацијама наших историчара-научника за немјерљив допринос развоју Црне Горе, за достојанственост и професионалност у тренуцима друштвених и политичких промјена и превирања, за самосталан и аутономан научни рад. Сваки од њих дао је свој печат развоју науке, кроз предани рад и богатство тема.

Институт је данас важна научна установа. О раду Историјског института свједочи око 200 посебних издања, тематских збирки, архивске грађе и извора, књиге, пројекти...

Институт је био укључен у многобројне пројекте, на сакупљању архивске грађе и историјских извора. Објављене су вриједне научне монографије, студије и бројни текстови у периодици. Историјски записи су, како је неко рекао, вишетомна хроника или Историја Црне Горе.

Што се тиче архивске грађе и извора, публиковани су зборници, од којих посебно истичем едицију *Monumenta Montenegrina* у 20 томова, Зборник докумената из историје Црне Горе (1685-1782), коју је за штампу приредио др Јевто Миловић (Цетиње, 1956), Црногорски законици: правни извори и политички акти од значаја за историју државности Црне Горе, зборник докумената у пет књига који су приредили др Бранко Павићевић и др Радослав Распоповић.

У посљедњих пар година, др Распоповић је приредио више издања користећи руске, америчке, француске, њемачке и бугарске изворе и грађу, међу којима су задња издања Берлинског конгреса и други том књиге Црна Гора и Њемачки Рајх.

Историјски институт и Историјски записи добијају и двије престижне државне награде: Орден заслуга за народ са сребрним зрацима и Орден заслуга за народ са златном звијездом.

Све у свему, Историјски институт је потврдио своје вишедеценијско постојање и друштвену оправданост. Пред Институтом је извјесна будућност и мисија ширења научне мисли и историјске истине о Црној Гори.

Истичем да ће Универзитет наставити да пружа подршку Историјском институту у даљем раду и будућим пројектима.

Све вас још једном поздрављам, а директору и члановима колектива Историјског института честитам овај велики јубилеј, уз жељу за новим успјесима и научним резултатима.

